

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.151/2025/37.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. október 17. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

ÍTÉLETET

A vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmény miatt korábbi I. r. terhelt és társai ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2025. március 12. napján kihirdetett 13.B.98/2023/53. számú ítéletét Terheltl II. r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

Terheltl II. r. vádlott szabadságvesztését 4 (négy) évre mérsékli, és annak végrehajtási fokozatát börtönben állapítja meg.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy a II. r. vádlott 2023. június 8. napjától 2023. október 11. napjáig közigazgatási terület elhagyását tiltó bűnügyi felügyelet hatálya alatt is állt, tartózkodási helye: cím¹⁷

A másodfokú eljárásban felmerült 42.672 (negyvenkettőezer-hatszázhetvenkettő) forint bűnügyi költségből Terheltl IV. r. vádlott 21.336 (huszonegyezer-háromszázharminchat) forintot köteles az államnak megfizetni, a fennmaradó bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2025. március 12. napján kihirdetett 13.B.98/2023/53. számú ítéletével Terheltl I. r. vádlottat folytatólagosan elkövetett vesztegetés büntette [Btk. 290. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (3) bekezdés b) pont] miatt mint

többszörös visszaesőt 6 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra, Terhelt4 II. r. vádlottat folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett vesztegetés büntette [Btk. 290. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (3) bekezdés *b*) pont] 2 év – végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét az I. r. vádlott tekintetében kizárta, a II. r. vádlott esetében azt állapította meg, hogy – annak végrehajtása esetén – a börtönbüntetés kétharmad részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A törvényszék rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költségről is.

[2] Az elsőfokú ítéletet az ügyész tudomásul vette, ellene a vádlottak és védőik felmentés érdekében jelentettek be joghatályos fellebbezést.

[3] Terhelt1 II. r. vádlott védője fellebbezését azzal indokolta, hogy a II. r. vádlott családi tragédiák és számos betegsége miatt nagyobb mennyiségben szedett nyugtató hatású gyógyszereket, amihez korábbi I. r. terhelttől kért segítséget. A gyógyszerek káros hatásai miatt az eljárás során megkérdőjeleződött a II. r. vádlott elmeállapota, ezért az elsőfokú bíróság orvosszakértőt rendelt ki. A szakvélemény azonban nem teljesítette a tárgyilagos megítélés követelményét, ezért a védő annak kirekesztését kérte az elsőfokú bíróságtól, illetve bizonyítási indítványt terjesztett elő a jelen ügyben és a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt folyamatban volt ügyben szakvéleményt adó orvosszakértők párhuzamos meghallgatására. A törvényszék mindkét indítványt elutasította, ezért – a védő álláspontja szerint – nem került tisztázásra az, hogy a II. r. vádlott beszámítási képessége teljes volt-e a bűncselekmény elkövetése idején.

[4] A védő hivatkozott arra is, hogy az eljárás során nem merült fel olyan bizonyíték, amely egyértelműen arra utalna, hogy a II. r. vádlott nem saját használatára váltotta ki a gyógyszereket, hanem azokat továbbértékesítette. Arra sincs bizonyíték a védő álláspontja szerint, hogy a II. r. vádlott azért adott pénzt az I. r. terheltnek, hogy az a kötelezettségét megszegve gyógyszereket írjon fel a számára. Ezzel szemben megállapítható, hogy a II. r. vádlott tudata a gyógyszerfüggéstől torzult elmeállapotára tekintettel és a külföldről hozott megszokás miatt nem fogta át, hogy az általa átadott hálapénz jogtalan, ezért bűncselekményt követ el. Mindezek alapján a védő elsődlegesen a II. r. vádlott felmentésére, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt.

[5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2025. május 16. napján kelt BF.516/2024/10. számú átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, indokolási kötelezettségét teljesítette, az általa megállapított tényállás megalapozott. A felmentést célzó fellebbezések a bizonyítékok mikénti mérlegelésén keresztül a megalapozott és megindokolt tényállást támadják, ezért azok a felülmérlegelési tilalom folytán nem vezethetnek eredményre. A törvényszék által adott jogi minősítés törvényes, a büntetések kellően méltányosak, azok enyhítése nem szolgálná a büntetési célokat. Mindezek alapján az ügyészség arra tett indítványt, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[6] A másodfokú eljárásban tartott nyilvános ülésen Terhelt1 II. r. vádlott védője fenntartotta fellebbezése irányát, de azt kiegészítette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítvánnyal. Ennek indokaként előadta, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróságon folyamatban volt büntetőügyben évek óta minden éves felülvizsgálat során azt állapítják meg a szakértők, hogy a II. r. vádlott nem tudja büntetőeljárási jogait gyakorolni. Ezt a kérdést a törvényszék nem tisztázta, nem folytatta le azt a bizonyítást, amely alkalmas lett volna a szakértői vélemények közötti ellentmondások feloldására. Kifejtette továbbá, hogy a kerületi bíróság által kirendelt szakértők olyan időpontban állapították meg a II. r. vádlott kóros elmeállapotát, amikor a jelen ügyben vizsgált bűncselekmény elkövetése még nem kezdődött meg, így alappal merül fel az, hogy a II. r. vádlott kóros elmeállapota kizárta vagy legalábbis korlátozta beszámítási képességét. Mindezek alapján a védő elsődlegesen a II. r. vádlott felmentésére, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, harmadlagosan a kiszabott büntetés jelentős enyhítésére tett indítványt.

[7] Terhelt4 IV. r. vádlott védője perbeszédében visszautalt az elsőfokú bíróság előtt tartott védőbeszédére azzal, hogy az abban foglaltakat teljes egészében fenntartja, és a IV. r. vádlott felmentésére tett indítványt.

[8] Terhelt1 II. r. vádlott felszólalásában és az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában betegségeit részletezte.

[9] A védelmi fellebbezések közül egyedül a a Terhelt1 II. r. vádlott javára a kiszabott büntetés enyhítésére irányuló részében vezetett eredményre.

[10] Mivel az elsőfokú ítélet ellen a vádlottak és védőik a tényállást is támadó fellebbezést jelentettek be, a felülvizsgálat terjedelme a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű volt, vagyis az kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására is.

[11] A felülbírálat eredményeként a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a törvényszék a perrendi szabályokat szinte kifogástalanul megtartotta.

[12] Az elsőfokú bíróság a 2024. december 2. napján megtartott tárgyaláson hallgatta ki tanúként korábbi I. r. terhelt korábbi I. r. vádlottat és korábbi III. r. terhelt korábbi III. r. vádlottat. Az elsőfokon eljáró bíróságnak a tanúkat figyelmeztetnie kellett arra, hogy aki magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben a tanúvallomást megtagadhatja, akkor is, ha a tanúvallomást a terhelt hozzátartozójaként nem tagadta meg, vagy ha a kérdéses bűncselekmény miatt büntetőjogi felelősségét már jogerősen elbírálták. A figyelmeztetést követően a tanúk úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánnak

vallomást tenni. A törvényszék ezt elfogadta, és a tanúk által az eljárás korábbi szakaszaiban terheltként tett vallomásokat ismertetéssel a tárgyalás anyagává tette. Ez az eljárás nem felel meg a perrendi szabályoknak.

[13] A Be. 172. § (1) bekezdése nem arra ad jogot a tanúnak, hogy a tanúvallomást teljes egészében megtagadja, hanem arra, hogy olyan kérdésekre megtagadja a válaszadást, amelyekkel önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná. Ez azt jelenti, hogy a tanú kihallgatását meg kell kezdeni, és annak során a tanúnak kell figyelemmel lennie arra, hogy a kérdésekre adott igazságnak megfelelő válasszal bűncselekménnyel vádolhatja magát vagy hozzátartozóját, és ha ilyet észlel, kérdésenként eldöntheti, hogy válaszol-e vagy sem. Egy büntetőügyben számos olyan tisztázandó tény merülhet fel, amelyre adott válasszal a tanú nem vádol senkit bűncselekmény elkövetésével, de az ügy felderítését előre viheti. Ezeket a kérdéseket fel kell tenni, és a tanúnak válaszolnia kell rájuk akkor is, ha bűncselekmény elkövetésére utaló válaszokat már nem kíván adni.

[14] Ez a hiba azonban nem hatott ki az ügy érdemi elintézésére, mivel a tanú korábbi vallomása akkor is ismertetéssel a tárgyalás anyagává tehető, ha a tanú a tárgyaláson a vallomástételt jogosulatlanul megtagadja [Be. 527. § (1) bekezdés *b*) pont]. Vagyis a törvényszék ugyan helytelenül biztosította a vallomásmegtagadás jogát a tanúknak, és így ők a vallomástételt jogosulatlanul tagadták meg, a tanúk vallomását az elsőfokú bíróság a perrendi szabályoknak megfelelően tette a tárgyalás anyagává. Ebből következően a vallomásokra az ügydöntő határozatban alappal hivatkozott, így a jelzett eljárási szabálysértés nem vezetett részbeni megalapozatlanság megállapítására sem.

[15] Egyebekben az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta, sem feltételen, sem relatív eljárási szabálysértést nem követett el, és ilyenre a fellebbezések sem hivatkoztak.

[16] A vádlottak személyi körülményei és korábbi elítélései kapcsán megállapított tényeket a másodfokú bíróság az ügyiratok tartalma és a vádlottak által a másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozatok alapján azzal egészíti ki, hogy

– a [4] bekezdésben írt elítélését megelőzően a Ráckevei Városi Bíróság 2006. december 5. napján jogerőre emelkedett ítéletével összbüntetésbe foglalva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.B.1802/2005/2. számú, és a Ráckevei Városi Bíróság 10.B.23/2003/60. számú ítéletével kiszabott büntetéseket, a szabadságvesztés tartamát 10 év 4 hónap börtönbüntetésben határozta meg. A vádlott e szabadságvesztéséből feltételes szabadságra bocsátással 2007. január 24-én szabadult, azt 2009. február 23-án töltötte ki;

– majd a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 23.Beü.20.811/2017/2. számú, 2017. május 11. napján jogerős ítéletével két alapítéletet foglalt összbüntetésbe – a Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.B.21.763/2014/70. számú ítéletével kiszabott 2 év fogházbüntetést és a Ráckevei Járásbíróság 10.B.418/2012/30. számú ítéletével (melyben az elkövetési idő 2011. április 12-13.) kiszabott 6 hó börtönbüntetést –, az összbüntetés tartamát 2 év 2 hónap

börtönbüntetésben határozva meg. A vádlott e szabadságvesztéséből feltételes szabadságra bocsátással 2017. június 26-án, kitöltve 2018. március 17. napján szabadult.

[17] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlansági hibában nem szenved, ezért az a Be. 591. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[18] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének mindenben eleget tett, valamennyi, a védelem által vitatott tény szempontjából releváns bizonyítékot a tárgyalás anyagává tett, a védői bizonyítási indítványoknak a szükséges körben helyt adott. Az elutasított bizonyítási indítványokat ítéletében megfelelő részletességgel indokolta meg, az ott írtakkal az ítéltábla is egyetértett. A tárgyaláson felvett bizonyítás anyagát az elsőfokú ítéletben irathűen hivatkozta, az egyes bizonyítékok törvényességét és hitelességét ellenőrizte. A törvényes bizonyítékok bizonyító erejét egyenként is vizsgálta, majd elvégezte a bizonyítékok összevetését is. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés *d)* pontjában írtak betartásával példás színvonalon teljesítette, bemutatta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és állást foglalt a tekintetben is, hogy egyes bizonyítékokat a tényállás megállapításakor mely okból fogadott vagy vetett el.

[19] Terhelt1 II. r. vádlott védője tartalmilag részbeni felderítetlenségre hivatkozott akkor, amikor fellebbezésében azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást a vádlott beszámítási képességére, illetve nem rendelte el a jelen eljárásban véleményt adó és a II. r. vádlottat a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt indult ügyben vizsgáló orvosszakértők párhuzamos meghallgatását. A szakértői bizonyítás kapcsán kifogásolta azt is, hogy a törvényszék az általa beszerzett orvosszakértői véleményt nem rekesztette ki a bizonyítékok köréből.

[20] A II. r. vádlott orvosszakértői vizsgálatát a törvényszék rendelte el 2024. február 7. napján (19. sorszámú végzés). A 2024. május 21. napján kelt egyesített elmeorvos-, orvos- és pszichológus szakértői véleményt (29. sorszámú utóírat) ítélete [34] bekezdésében elemezte, ennek keretében kitért arra is, miért nem tartotta szükségesnek a szakértők párhuzamos meghallgatását. Az elsőfokú bíróság meggyőző érveléssel mutatott rá arra, hogy az általa beszerzett szakvélemény kategorikus véleményt adott arról, hogy Terhelt1 II. r. vádlott egészségi állapota lehetővé teszi azt, hogy jelen büntetőeljárásban részt vegyen. A szakértők véleményét a törvényszék összevetette a tárgyalás közvetlensége alapján észlelhető körülményekkel, a vádlott viselkedésével, megszólalásaival, és alappal vonta le azt a következtetést, hogy jelen ügyben nem merült fel olyan tény, amely megkérdőjelezné a vádlott képességét arra, hogy eljárási jogait gyakorolja, kötelezettségeit teljesítse. Arra is alappal hivatkozott a törvényszék, hogy ezt a kérdést mindig az adott ügy jellegzetességeihez mérten kell vizsgálni, így előfordulhat az a helyzet, amikor a terhelt az egyik eljárásban részt tud venni, míg egy másik, párhuzamosan folyó eljárásban már nem.

[21] A szakértők párhuzamos meghallgatására tett védői indítványt azért sem volt alapos, mert a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt eljáró szakértőket a törvényszék jelen eljárásba nem vonta be, az általuk adott szakvéleményt a védelem csupán felmutatta a tárgyaláson. Márpedig a Be. 197. § (3) bekezdésében szabályozott eljárási cselekmény kizárólag az adott ügyben eljáró szakértők tekintetében alkalmazható. Az indoklás teljessége érdekében jegyzi meg az ítéltábla, hogy a másodfokú bíróság által 2025. július 23. napján megtartott ülés és a nyilvános ülés közvetlensége alapján maga is meg tudott győződni arról, a II. r. vádlott esetében nincs akadálya a részvételét igénylő eljárási cselekmények lefolytatásának.

[22] Nem adott választ azonban az elsőfokú bíróság a szakvélemény aggályosságát állító védői kifogásokra. A védő ugyan a fellebbezésében nem fejtette ki, hogy miért nem tartja törvényesnek a szakvéleményt, az elsőfokú tárgyaláson megfogalmazta ezzel kapcsolatos jogi nézeteit: a szakértők rákérdeztek a vád tárgyává tett cselekményekre, arra, hogy a vádlott megértette-e a vádat, abból mit fogadott el, mire emlékszik a bűncselekményből stb. A védő álláspontja szerint ilyen tartalmú kérdéseket nem tehettek volna fel a védencének, mivel a kérdések a büntetőeljárással voltak kapcsolatosak, és a II. r. vádlott „nem is kívánja és nem is kötelezhető arra, hogy ő saját magát bűncselekmény elkövetésével vádolja”. A védő álláspontjával szemben egyrészt a szakértői módszer helyességének ellenőrzése éppen a különleges szakértelmet igénylő volta miatt nem kérdőjelezhető meg. Másrészt erre a vizsgálat jellege nem is adott semmilyen alapot: az a szakértői vizsgálat ugyanis, amelynek tárgya az, hogy a terhelt fizikai és/vagy szellemi állapota mennyiben korlátozza őt az eljárásban való részvételben, kizárólag a konkrét büntetőeljárással összefüggésben végezhető el, így óhatatlanul ki kell terjednie az eljárásban vizsgált tény- és jogkérdésekre is. A terhelti figyelmeztetés a szakértői vizsgálat során valóban elmaradt, de ez nem hiba, hiszen annak közlése nem is feladata a szakértőnek. Ez az eljárás perrendi szempontból sem aggályos, mivel a bírói gyakorlat egységes abban, hogy a szakértői vizsgálat során tett terhelti tényelőadások bizonyítékként nem értékelhetők. Az pedig már a vádlott felelőssége, hogy az igazságnak megfelelő nyilatkozatot tegyen a szakértői vizsgálat során, ezzel is hozzájárulva a minél alaposabb szakvélemény elkészítéséhez.

[23] A védő kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú eljárásban nem került tisztázásra az, hogy a II. r. vádlott elmeállapota már a bűncselekmény elkövetésekor is ellehetetlenítette-e azt, hogy cselekményének következményeit felismerje, vagy ez az állapot csak az eljárás során alakult-e ki. Az ügyiratok áttekintése alapján látható, hogy Terheltl II. r. vádlott beszámítási képességének hiányát vagy korlátozottságát a védelem a törvényszék előtt nem állította, sem az előkészítő ülésen nem terjesztett elő ilyen tartalmú indítványt, sem a már hivatkozott szakvéleményre tett észrevételében nem jelzett hasonló jellegű hiányosságot. A szakvélemény elkészítésében részt vett elmeorvosszakértő is, akinek a vizsgálata alapján azt a véleményt adták a szakértők, hogy a II. r. vádlott elmeorvosi szempontból érzelmileg labilis személyiségzavarban és nyugtatószerfüggőségben szenved. Arra nem utaltak a szakértők, hogy a vádlott elmeállapota befolyással lehetett volna beszámítási képességére. Ezek alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy Terheltl II. r. vádlott beszámítási képességének korlátozottságára vagy kizártságára nem merült fel adat, ezért e körben sem tekinthető felderítetlennek az elsőfokú ítélet.

[24] A védelem – a bizonyítottság hiányában történő felmentésre tett indítványán keresztül – az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlanságára hivatkozott. Az ilyen perorvoslati támadás kizárólag akkor vezethet eredményre, ha az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat hiányosan értékelte, iratellenes megállapításokat tett, tényből tényre helytelenül következtetett, vagy egyéb logikai hibát vétett. Az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenysége az eljárási törvény előírásainak mindenben megfelelt, az általa megállapított tényállás kapcsán még részleges megalapozatlansági problémák sem merültek fel.

[25] Szemben a II. r. vádlott védője által előadott érvekkel, az elsőfokú bíróság részletesen értékelt minden releváns bizonyítékot akkor, amikor arra vont ténybeli következtetést, hogy a vádlottak nem kizárólag saját fogyasztásuk céljából írtak fel gyógyszereket az I. r. terhelttel, továbbá hogy kifejezetten azért adtak neki pénzt, hogy felírja ezeket a gyógyszereket (elsőfokú ítélet [29]-[31] bekezdés). Ez a levezetés irathú adatokon és valamennyi releváns bizonyítéknak a logika szabályainak mindenben megfelelő értékelésén alapult, azzal a másodfokú bíróság is teljes mértékben azonosulni tudott. Hangsúlyozni kell, hogy a titkos információgyűjtés során rögzített felvételeken a II. r. vádlott mindig rejtett módon adja át a készpénzt az I. és III. r. terhelteknek, ami már önmagában is arra utal, hogy minden résztvevő tisztában volt az ügylet jogellenes voltával.

[26] Összességében a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékokat teljes körűen, irathú adatok alapján és a logikai szabályainak is megfelelően értékelte, így az teljes egészében megalapozott volt. Minderre figyelemmel a felmentésre irányuló védelmi fellebbezések a felülmérlegelés tilalma folytán nem vezethettek eredményre a másodfokú eljárásban.

[27] Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállás alapján okszerűen következtetett Terhelt1 II. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott bűnösségére, és a cselekmények minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jogi szabályoknak. A törvényszék részletekbe menően, példamutató alapossggal mutatta be a korrupciós cselekmény megítélése szempontjából jelentőséggel bíró igazgatási szabályokat, elhatárolta a jogellenes juttatásnak nem tekinthető, az orvos-beteg kapcsolatban még elfogadható mértékű ajándékot a vesztegetési pénz juttatásától, helyesen ismerte fel a vesztegetés minősítő körülményeit, és törvényes döntést hozott a bűncselekmények törvényi egységbe foglalásáról (az egységes akaratelhatározást megalapozó tények alapján a folytatólágosság fennálltáról) is.

[28] Az orvos által egyes vizsgálatok alkalmazása, betegellátási tevékenység ellátása, azok közötti választás során hozott döntések szükségképpen a gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében végzett tevékenységgel kapcsolatban állóak, s mint ilyenek, a vesztegetés elfogadása törvényi tényállásába illeszkedőek. A vesztegetés elfogadása büntetnének megvalósulása szempontjából a törvényi tényállás szerinti elkövetési magatartás esetében az orvos (egészségügyi dolgozó) alaptevékenységének végzése (orvos-beteg kapcsolat, járó-, illetve fekvőbeteg-ellátás), és a költségvetési szerv (gazdálkodó szervezet) gazdálkodási tevékenysége, polgári jogi kapcsolatai nem állíthatóak egymással szembe. Épp ellenkezőleg,

a kettő egymással szorosan összefügg (BH2021. 326.). Ehhez képest a Btk. 2021. január 1-je óta hatályos 290. § (6) bekezdésében – a vesztegetés privilegizált eseteként – rögzített vétséget alárendelt bűncselekményként, azaz csak akkor, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az valósíthatja meg, aki egészségügyi szolgáltatás nyújtásával összefüggésben egészségügyi dolgozónak, egészségügyben dolgozónak vagy ezekre tekintettel másnak az egészségügyről szóló törvényben meghatározottak szerint ad vagy ígér jogtalan előnyt, vagyis azzal követi el csak a bűncselekményt, ha a megengedett hálapénz kereteit szándékosan túllépi. A jelen ügyben nem ez történt, nem hálapénzt, hanem az orvosnak kötelességszegésért adott át a II. r. vádlott számtalan alkalommal pénzösszegeket, mely ennek folytán a súlyosabb (kötelességszegésre irányuló, üzletszerű) vesztegetés megállapítására volt alkalmas.

[29] A rendkívül alapos jogi indokolás annyival egészítendő ki ezt meghaladóan a tévedés tekintetében (elsőfokú ítélet [38] bekezdés), hogy a vádlottak által előterjesztett védekezés, amely szerint nem tudtak arról, hogy Magyarországon az orvosnak adott pénzbeli juttatás jogellenes, a társadalomra veszélyességben való tévedéssel [Btk. 20. § (2) bekezdés] összefüggésben értelmezhető. A bírói gyakorlat – követve az uralkodó szakirodalmi álláspontot – a társadalomra veszélyesség tudatát adottnak tekinti, ha az elkövető akár magatartásának jogilag tilalmazott volta, akár erkölcstelen jellege, akár veszélyessége ismeretében hajtja végre cselekményét, de ha e feltételek mindegyike hiányzik, az elkövető ténylegesen nincs tudatában cselekménye társadalomra veszélyességének.

[30] Jelen esetben a vádlottak tisztában voltak magatartásuk jogilag tilalmazott és erkölcstelen voltával is, ellenkező esetben nem rejtve adta volna át a készpénzt a II. r. vádlott, és nem kért volna engedélyt az I. r. terheltől a III. r. terheltnek szánt készpénz átadására. Azzal is tisztában voltak a vádlottak, hogy az indokoltnál jóval nagyobb mennyiségben írt fel nekik gyógyszert az I. r. terhelt, ha máshonnan nem, az ő figyelmeztetéséből, vonakodásából mindenféleképpen levonhatták ezt a következtetést. Tudták továbbá, hogy nem tekinthető szabályos gyógyszerfelírásnak az, ha az orvos olyan személyek nevére állít ki rendelvényt, akik rendszeresen meg sem jelennek a rendelésen. Az sem volt ismeretlen számukra, hogy a nyugtató hatású gyógyszerek rekreációs céllal való használata nem egyeztethető össze az orvos által előírt gyógyszeres kezelés céljaival, és az sem, hogy a vényköteles gyógyszerek tovább értékesítése nem törvényes. Mindezt azzal összefüggésben is értékelni kell, hogy a Xanax, a Frontin és a Rivotril hatóanyagai, vagyis az alprazolám és a klonazepám az ellenőrzött anyagokról szóló 78/2022. (XII. 28.) BM rendelet 2. mellékletének 4. jegyzékén szereplő pszichotróp anyagok, és mint ilyenek ugyan büntetőjogi szempontból nem minősülnek kábítószernek, de érvényes rájuk a kábítószerekkel és pszichotróp anyagokkal, valamint az új pszichoaktív anyagokkal végezhető tevékenységekről, valamint ezen anyagok jegyzékre vételéről és jegyzékeinek módosításáról szóló 66/2012. (IV. 2.) Korm. rendelet ellenőrzési rendszere.

[31] Mindezek alapján a vádlottak társadalomra veszélyességben való tévedésre alappal nem hivatkozhattak, így bűnösségüket helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság.

[32] A törvényszék az irányadó büntetési tételkeretet törvényesen állapította meg. – Helyesen ismerte fel, hogy Terheltl II. r. vádlott többszörös visszaesőnek minősül, e körben annyi kiegészítés szükséges, hogy az általa hivatkozott ítélet a II. r. vádlottat ugyan többszörös visszaesőként marasztalta, azonban annak alapja csak a Pesti Központi Kerületi Bíróság 23.Beü.20.811/2017/2. számú összbüntetési ítélete volt, ami a vádlott különös visszaesői minőségére utalást nem tartalmazott. Az összbüntetési ítélet egyik alapítéletéül szolgáló Ráckevei Járásbíróság 10.B.418/2012/30. számú ítélete viszont – szemben az összbüntetési ítélettel, melyből e tény kimaradt – a vádlottat valóban különös visszaesőként marasztalta el (az abban részletesen feltüntetett korábbi elítélésekre figyelemmel). A jelen ügyben a vádlott többszörös visszaesői minősége ezen adatokra figyelemmel már vitán felüli.

[33]

[34] Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket teljes körűen vette számba. Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy Terheltl II. r. vádlott rendkívül terhelt előéletéből kizárólag arra lehet következtetni, hogy esetében a speciális prevenciós célok elérése szinte kizárt, így a generális prevencióra kell helyezni a hangsúlyt, ami a törvény szigorának alkalmazását indokolja. Ezzel együtt azt is helyesen értékelte, hogy a vádlott komoly betegségei szükségessé teszik a középértékűtől lefelé történő elmozdulást, azonban annak mértékével a másodfokú bíróság már nem tudott egyetérteni. A II. r. vádlott több, egyenként is súlyos, az egészségi állapotát nagyobb mértékben lerontó megbetegedésben szenved. Ahogy arra a szakértők is kitértek, ezek a betegségek a szabadságvesztés büntetés elviselését jelentősen megnehezítik, így a II. r. vádlott személyi körülményeihez a büntetési tételkeret alsó harmadában kiszabott tartamú szabadságvesztés igazodik.

[35] A törvényszék a belső arányosság követelményének megfelelő döntést hozott akkor, amikor a IV. r. vádlott büntetését jóval rövidebb tartamban állapította meg, és a vele szemben kiszabott szabadságvesztés felfüggesztése sem kifogásolható.

[36] Az elsőfokú bíróság részletesen megindokolta azt is, hogy a pénzbüntetés kiszabására irányuló ügyészi indítvány miért nem volt alapos, az itt kifejtett érveket az ítéltábla is mindenben osztotta. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról a törvényi főszabálynak megfelelően döntött mindkét vádlott esetében, azonban a II. r. vádlottnál az ítéltábla alkalmazhatónak látta a Btk. 35. § (2) bekezdését, ezért betegségeire figyelemmel eggyel enyhébb végrehajtási fokozatot írt elő.

[37] Az előzetes fogvatartás beszámításáról és a bűnügyi költségről szóló rendelkezések mindenben megfelelnek az irányadó jogszabályoknak.

[38] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében – a II. r. vádlott személyes adatainak pontosítása mellett – helybenhagyta.

[39] Terhelt1 II. r. vádlott az eljárás kezdeti szakaszában közigazgatási terület elhagyását tiltó bünygyi felügyelet hatálya alatt állt, ami a Btk. 92. §-a alapján nem számítható be a szabadságvesztés tartamába. A Be. 561. § (2) bekezdés a) pontja szerint az ügydöntő határozat rendelkező része tartalmazza a vádlott előzetes fogva tartására vonatkozó adatokat. Ennek a normának a szöveghű értelmezése (figyelemmel a Btk. 92. § (1) bekezdésének megfogalmazására is) egyedül az őrizet és a letartóztatás adatainak feltüntetését írja elő, ezzel együtt az ítéltábla indokoltnak tartotta az egyéb kényszerintézkedések adatainak rögzítését is, melyet pótol.

[40] Az ítéltábla ugyan 2025. július 23. napján elrendelte a II. r. vádlott letartóztatását, a rendelkezésre álló adatok szerint továbbra is szabadságvesztés büntetését tölti, így a letartóztatást nem vették fogamatba. Erre figyelemmel annak beszámításáról nem kellett rendelkezni.

[41] A másodfokú eljárásban a kirendelt védők díjával kapcsolatosan merült fel bünygyi költség, amit a IV. r. vádlott a Be. 613. § (1) bekezdése és a Be. 574. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni, míg a II. r. vádlott tekintetében felmerült költséget a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontja alapján az állam viseli.

[42] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. október 17.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

dr. Ignác György s. k.,

dr. Cserni János s. k.,

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 2025. március 12. napján kihirdetett 13.B.98/2023/53. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.151/2025/37. számú ítéletében írt változtatásokkal 2025. október 17. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. október 17.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke